

**การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ
อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม**

**ADMINISTRATION OF PRE – SCHOOL CHILD CENTRE ATTACHED
TO TAMBON HUA RUA ADMINISTRATIVE ORGANIZATION IN WAPI PATHUM
DISTRICT, MAHASARAKHAM PROVINCE**

สุภาพ หลาบคำ¹

SUPHAP HLABKAM

ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2558

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์เรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ ระดับการศึกษา และสถานภาพต่างกัน และ 3) เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ครูผู้ดูแลเด็ก และคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 92 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 32 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.89 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า : 1) การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากสองด้าน และอยู่ในระดับปานกลางสองด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร รองลงมา ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย และ ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากชุมชน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านบุคลากร และการบริหารจัดการ 2) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ ระดับการศึกษา และสถานภาพต่างกัน ต่อการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ทั้งโดยรวมและรายด้าน และ 3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ได้แก่ ควรเพิ่มงบประมาณในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการ

---

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ประเมินผลและพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน และควรมีการเชิญชวนประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่จัดขึ้น

คำสำคัญ : 1. การบริหารงาน 2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3. องค์การบริหารส่วนตำบล

ABSTRACT

This thematic paper served the purposes : 1) to study administration of the pre-school child centre attached to Tambon Hua Rua Administrative Organization in Maha Sarakham's Wapi Pathum district, 2) to compare the administration of it with the sample's opinions based on their genders, educational backgrounds and statuses and 3) to collect suggestions for enhancing its administration. The samples comprised administrators, its members, child minders and its administrative committees, adding up to 92 individuals. The research instrument was five rating scale questionnaires with thirty-two questions, possessing the reliability at 0.89. The statistics for the research incorporate percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test, using the software package to facilitate analyses.

Outcomes of research findings: 1) Administration of pre-school child centre attached to Tambon Hua Rua Administrative Organization has been practised 'neutral' in the overall aspect. In terms of a single one, two aspects have been done 'high' and other two 'neutral'. The former with the highest means count in: i) academic affairs and ii) curriculum activities. The latter with the lower ones take in: i) premises, environments and security, and ii) communities' participation and support, while those with the lowest means include: personnel and management. 2) The hypothesis testing results have been found that variables of their ages, educational levels and statuses bear no significant differences in opinions on administration of its pre-school child centre in both the overall aspect and a single one. 3) Suggestions for enhancing its administrations: First, the budget allocating for the centre should be increased. Secondly, community residents should be encouraged to take part in evaluation and developments of its instructional curricula. Finally, they should be invited to participation in activities held by the centre.

Keywords : 1.Administration 2.Pre-School Child Centers 3.Sub-District Administration

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาสำหรับวัยเด็กหรือปฐมวัย เป็นการจัดการศึกษาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับรากฐานการพัฒนาบุคคลให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพ สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ เนื่องจากวัยเด็กเป็นวัยที่มีความ

สำคัญที่สุดของการวางฐานชีวิต สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กล่าวถึงความสำคัญของวัยเด็ก โดยรวบรวมผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในรอบยี่สิบปีที่ผ่านมา ซึ่งให้เห็นถึงความสำคัญของเด็กในช่วงห้าปีแรกของชีวิตว่าเป็นระยะที่สำคัญมากต่อการวางรากฐานบุคลิกภาพของชีวิตมนุษย์ ดังนั้นการจัดการศึกษาในวัยนี้จึงควรเน้นในเรื่องการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา เพื่อตั้งศักยภาพหรือความสามารถที่อยู่ภายในตัวเด็กซึ่งติดตัวมาตั้งแต่กำเนิดและพัฒนาศักยภาพนั้นให้เจริญงอกงามสมบูรณ์ต่อไปนอกจากนั้นการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยยังเป็นการวางรากฐานเพื่อปูพื้นฐานชีวิตที่ดี เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียน ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กล่าวว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ยั่งยืนและป้องกันปัญหาสังคมในระยะยาวจำเป็นต้องเริ่มพัฒนาเด็กตั้งแต่เริ่มปฏิสนธิ โดยเน้นให้ครอบครัวเป็นแกนหลักในการพัฒนาและให้ชุมชน สังคมเป็นฐานที่มีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการพัฒนาเลี้ยงดูเด็กทุกขั้นตอน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2546, หน้า 11)

ปัจจัยหลักในการพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพได้นั้นนอกเหนือจากสภาพแวดล้อมแล้วนั้น คือ ตัวครู ซึ่งมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องเพียง 2 ส่วน คือคุณภาพของตัวครูเอง และคุณภาพการจิตประสพการณ์การเรียนรู้ของครู คุณลักษณะของความเป็นครู คือ ต้องมีความรักศรัทธาในอาชีพ เมตตาและเอาใจใส่ลูกศิษย์ เป็นแบบอย่างที่ดีของลูกศิษย์ หมั่นพัฒนาตนเอง เขากับผู้ปกครองและชุมชนได้ดี แต่สิ่งสำคัญที่สุดคือครู ต้องมีความสามารถในการจิตประสพการณ์การเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพโดยให้ความสำคัญกับประโยชน์ที่จะเกิดกับลูกศิษย์เป็นอันดับแรก ในความเชื่อที่ว่า เด็กทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และสามารถพัฒนาตนเองได้ ตามมาตรฐานการจัดการการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550, หน้า 26)

องค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ ในฐานะหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดำเนินการกิจหน้าที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2546 ในส่วนการจัดการศึกษา การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอลำดวน จังหวัดมหาสารคาม จะเกิดผลดีหรือไม่ย่อมขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการในด้านต่างๆ เช่น การสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร และการจัดสรรงบประมาณ ทั้งนี้ได้ส่งเสริมและสนับสนุนตามอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริมการศึกษาแก่เด็กและจัดการศึกษาในรูปแบบศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการจัดการเรียนการสอน การจัดสถานที่และสภาพแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (องค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ, 2556, (อัดสำเนา)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอลำดวน จังหวัดมหาสารคาม ตามมาตรฐานการจัดการการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ได้ข้อสนเทศใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และสามารถนำไปปรับปรุงส่งเสริมการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำบลหัวเรือ อำเภอลำดวน จังหวัดมหาสารคาม ให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอลำปำ จังหวัดมหาสารคาม

2.2 เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอลำปำ จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ ระดับการศึกษา และสถานภาพต่างกัน

2.3 เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอลำปำ จังหวัดมหาสารคาม

3. สมมติฐานของการวิจัย

3.1 กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอลำปำ จังหวัดมหาสารคาม ไม่แตกต่างกัน

3.2 กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอลำปำ จังหวัดมหาสารคาม ไม่แตกต่างกัน

3.3 กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอลำปำ จังหวัดมหาสารคาม ไม่แตกต่างกัน

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 **ขอบเขตด้านประชากร** ได้แก่ คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ครูผู้ดูแลเด็ก และคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จากศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัด องค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอลำปำ จังหวัดมหาสารคาม รวมทั้งหมดจำนวน 120 คน

4.2 **ขอบเขตด้านเนื้อหา** ได้แก่ การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอลำปำ จังหวัดมหาสารคาม ตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัด องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2550, หน้า 8-12) ใน 4 ด้าน คือ 1) ด้านบุคลากร และการบริหารจัดการ 2) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย 3) ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร 4) ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากชุมชน

4.3 **ขอบเขตด้านพื้นที่** ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอลำปำ จังหวัดมหาสารคาม ทั้ง 6 แห่ง ได้แก่ พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองแก ศูนย์พัฒนาเด็กองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านกอก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านนาฝายเหล่าหุ้ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองบัว ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านกุดอ้อ

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

5.1 ผลการวิจัยจะใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง แก้ไข การบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัด องค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอลำปำ จังหวัดมหาสารคาม

5.2 ข้อเสนอแนะจะนำไปปรับปรุงการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวเรือ อำเภอลำดวน จังหวัดมหาสารคาม ต่อไป

5.3 ผลการวิจัยจะเป็นสารสนเทศสำหรับนำไปเป็นแนวทางกำหนดเป็นนโยบายในการบริหาร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

6. วิธีดำเนินการวิจัย

6.1 ประชากร ได้แก่ คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ครูผู้ดูแลเด็ก และคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัด องค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอลำดวน จังหวัดมหาสารคาม รวมทั้งหมด จำนวน 120 คน

6.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ครูผู้ดูแลเด็ก และคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอลำดวน จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน Krejcie and Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2543, หน้า 66) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 92 คน

6.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) มีลักษณะเป็นคำถาม ปลายปิด แบ่งออก 3 ตอน คือตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 3 ข้อ ลักษณะของคำถามเป็นแบบเลือกตอบ ตอนที่ 2 แบบสอบถามการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวเรือ อำเภอลำดวน จังหวัดมหาสารคาม ใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ 2) ด้านงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 3) ด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร 4) ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน จำนวน 32 ข้อ ซึ่งมีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert Scales) โดยแบ่งระดับของการวัดออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด ดับมาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน (กัลยา วาณิชย์บัญชา, 2548, หน้า 100) ตอนที่ 3 คำถามลักษณะปลายเปิด (Open-ended Question) สอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอลำดวน จังหวัดมหาสารคาม ทั้ง 4 ด้าน

6.4 สถิติที่ใช้ในการวิจัย สถิติการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ คือ IOC การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ ใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean = $\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation = S.D.) และ สถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบความแตกต่าง 2 กลุ่ม ใช้ t-test และ 3 กลุ่มใช้ F-test (One-way ANOVA) หากพบความแตกต่างก็ทดสอบรายคู่ตามวิธีของ เชฟเฟ (Scheffé)

7. ผลการวิจัย

7.1 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอลำปำ จังหวัดมหาสารคาม

พบว่า การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอลำปำ จังหวัดมหาสารคาม โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากสองด้าน และอยู่ในระดับปานกลางสองด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร รองลงมา ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย และด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากชุมชน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านบุคลากร และการบริหารจัดการ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถสรุปผลได้ดังนี้ **1) ด้านบุคลากร และการบริหารจัดการ** พบว่า การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอลำปำ จังหวัดมหาสารคาม ด้านบุคลากร และการบริหารจัดการ โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง **2) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย** พบว่า การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอลำปำ จังหวัดมหาสารคาม ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก **3) ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร** พบว่า การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอลำปำ จังหวัดมหาสารคาม ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก **4) ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากชุมชน** พบว่า การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอลำปำ จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากชุมชน โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 8 ที่ว่า มีชักชวนให้ชุมชนมีส่วนร่วมบริหารและช่วยเหลือในระหว่างดำเนินการ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 7 ที่ว่า จัดให้มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็ก

7.2 ผลการเปรียบเทียบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอลำปำ จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามกลุ่มอย่างที่มีเพศ ระดับการศึกษา และสถานภาพต่างกัน ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สามารถสรุปได้ดังนี้ กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ ระดับการศึกษา และสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอลำปำ จังหวัดมหาสารคามโดยรวม ไม่แตกต่างกัน ทั้งโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

7.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอลำปำ จังหวัดมหาสารคาม ลำดับตามความถี่จากมากไปหาน้อยสามอันดับคือ ควรเพิ่มงบประมาณในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วม

ในการประเมินผลและพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน และควรเชิญชวนประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่จัดขึ้น

8. อภิปรายผล

8.1 การวิเคราะห์การบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม พบว่า การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อภิปรายได้ว่า การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ ยังขาดเสถียรภาพในการบริหารจัดการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่วนใหญ่ตั้งอยู่ร่วมกับโรงเรียนหรือวัดทำให้การบริหารจัดการด้านงบประมาณล่าช้า ส่งผลให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่ได้รับการพัฒนาให้เป็นไปตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ให้สถานศึกษาและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกหน่วยงาน ทุกสังกัด ได้ใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเป็นมาตรฐานเดียวกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถนำมาอภิปรายผลดังนี้

1) ด้านบุคลากร และการบริหารจัดการ พบว่า การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการจัดตั้งคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ งบประมาณมีเพียงพอกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สอดคล้องกับแนวคิดของ **เบญจมา เสงมลิ** กล่าวว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นลักษณะของการบริหารงานที่เกิดขึ้นจากชุมชนเป็นผู้จัดตั้ง มีคณะบุคคลเป็นผู้ดูแลในรูปของคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะเป็นไปตามความเห็นชอบของคณะกรรมการแต่ละศูนย์และการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ดำเนินการมาโดยตลอด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ **เบญจวรรณ ศรีศรี** ได้ศึกษา การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอวังทรายพูน จังหวัดพิจิตร พบว่า การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอวังทรายพูน จังหวัดพิจิตร ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับปานกลาง

2) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย พบว่า การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ **ดวงเดือน จันตา** ได้ศึกษาการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านหลวงอำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านหลวงอำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

3) ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร พบว่า การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ **ทองศักดิ์ ปักโคทานัง** ได้ศึกษาการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ระดับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร อยู่ในระดับมาก

4) **ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากชุมชน** พบว่า การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอลำปำ จังหวัดมหาสารคาม โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ **เบญจวรรณ ศรีศรี** ได้ศึกษา การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในเขต อำเภอลำปำ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอลำปำ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอลำปำ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอลำปำ จังหวัดมหาสารคาม ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน อยู่ในระดับปานกลาง

8.2 ผลการเปรียบเทียบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอลำปำ จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามกลุ่มอย่างที่มีเพศ ระดับการศึกษา และสถานภาพต่างกัน ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ จากการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ ระดับการศึกษา สถานภาพ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอลำปำ จังหวัดมหาสารคาม โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ **ทงศักดิ์ ปักโคทานัง** ได้ศึกษา การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแกดำ อำเภอกำแพง จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแกดำ อำเภอกำแพง จังหวัดมหาสารคาม ไม่แตกต่างกัน

9. ข้อเสนอแนะ

9.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอลำปำ จังหวัดมหาสารคาม โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 1. ด้านบุคลากร และการบริหารจัดการ พบว่า การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอลำปำ จังหวัดมหาสารคาม โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง 2. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย พบว่า การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอลำปำ จังหวัดมหาสารคาม โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3. ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร พบว่า การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอลำปำ จังหวัดมหาสารคาม โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 4. ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากชุมชน พบว่า การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ อำเภอลำปำ จังหวัดมหาสารคาม โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ ควรมีการปรับปรุงการบริหารงานด้านบุคลากร และการบริหารจัดการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นที่ว่าจัดให้มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงาน ตลอดจนการติดตามและประเมินผลรวมถึงการเข้ามาจากชุมชน ในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน หรือประชาคมในท้องถิ่นเพื่อให้สอดคล้องกับการจัดบริการการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

9.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความพร้อมในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ 2. ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ 3. ควรศึกษาความคิดเห็นของผู้นำชุมชนหรือผู้นำท้องถิ่นเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาต่อไปในอนาคต 4. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์

10. บรรณานุกรม

- วิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. กรม. (2546). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. กรม. (2550). **มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพมหานคร: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย.
- ทงศักดิ์ ปักโคทานัง. (2550). **การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแกดำ อำเภอกำแพง จังหวัดสุรินทร์**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- เบญจวรรณ ศรีศรี. (2555). **การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์**. วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย; มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- เบญจจา แสงมลิ. (2542). **การพัฒนาเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

11. คำขอขอบคุณ

ขอน้อมกราบขอบพระคุณ พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ดร. อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เอนก ศิลปนิลมาลย์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนชี้แนะแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตั้งแต่ต้นจนเสร็จสมบูรณ์ ขอขอบพระคุณ ดร.ประพิศ โบราณมูล นางหนูเนียม สีนะหว้า และ นางสาวนงนุช จุลนาค ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งไว้ ณ โอกาสนี้ ขอขอบคุณท่านนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเรือ ที่ได้อนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ด้วยดี และขอขอบคุณประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกท่านที่ช่วยกรุณาตอบแบบสอบถามด้วยดี